

Цытата на кубку з кавай

Выставы, як вядома, бываюць розныя: ад мастацкіх карцін да егіпецкіх мумій. Але прыдумаць вернісаж цытат – гэта, пагадзіцеся, наватарства. Менавіта такую незвычайную экспазіцыю стварылі дзве крэатыўныя жанчыны з польскай Познані Дар'я Мельцажэвіч і Барбара Каницэвіч.

“Крама з цытатамі” – так называецца іх галерэя ў Познані, так назвалі яны і выставу, што адкрылася 13 лістапада ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі ў рамках праекта “Месяц польскай літаратуры”, ініцыятарам якога стаў Польскі інстытут у Мінску.

Аказваецца, знакамітых суайчыннікаў можна папулярываваць вельмі прыкладным спосабам. Напрыклад, нанесці іх мудрыя і дасціпныя выказванні не толькі на больш-менш звыклыя нам плакаты, а і на самыя звычайныя прадметы: кубкі для кавы, майкі, сумкі, нагатнікі, ручкі, значкі, падушкі, шээлонгі – на ўсё тое, чым кожны з нас увесь час карыстаецца ў побыце.

Навошта “расцягваць” вялікіх землякоў на цытаты, ды яшчэ размешчаныя на побытавых рэчах? А чаму б і не? Бо і такім чынам можна прышчэпляць моладзі цікавасць да чытання, да культурнай спадчыны продкаў, лічыць пані Дар'я. Тым больш што мудрыя выразы не проста вырваны з кантэксту. Дар'я, таленавітая мастачка, дызайнер, фатограф і тэатразнаўца, суправаджае кожную прыведзеную цытату адмыслова выкананым арыгінальным партрэтам аўтара выказвання. “Мне заўсёды хацелася ўявіць, як выглядаў аўтар кнігі, што выклікала цікавасць, – патлумачыла яна. – Асабліва калі складальнікі кнігі не лічылі патрэбным змяшчаць партрэт творцы”.

Спецыяльна для карэспандэнта “Народнай Волі” пані Дар'я і пані Барбара расказалі цікавыя падрабязнасці пра ўвасабленне сумеснай задумкі. Хочаце верце, хочаце не, адбывалася ўсё, амаль як у Ньютана, – у садзе пані Барбары, якая выкладала ва ўніверсітэце, дзе вучылася Дар'я. Не, яблык на галаву не абрынуўся. А ідэя – так, быццам звалілася з неба і аказалася ўдалай. Пачыналі сваімі сіламі – надрукавалі першыя партрэты з цытатамі, далі рэкламу. Сёння размешчаная ў цэнтры Познані крама, дзе кожны жадаючы можа набыць выбраны на свой густ арт-прадмет, увайшла ў спіс 10 незвычайных крам свету. На дапамогу прыйшоў і інтэрнэт, праз які можна заказаць сувенір з любімай цытатай – з любой краіны, у тым ліку і з Беларусі. Кола аўтараў цытат

таксама пашырылася і выйшла, як і папулярнасць вырабаў, далёка за межы Польшчы. Да Юліяна Тувіма, Яна Кахановіча, Генрыка Сянкевіча, Марыі Кюры-Складовскай дадаліся Пушкін, Дастаеўскі, Чэхаў, Талстой.

Крэатыўныя госці з Польшчы прывезлі ў Мінск толькі частку сваёй калекцыі – 30 цытат з графічным афармленнем. Хачу аддаць належнае супрацоўнікам Нацыянальнай бібліятэкі: яны ўдала дапоўнілі экспазіцыю кнігамі названых аўтараў, што захоўваюцца ў аичынных фондах. Дарэчы, добрая візуальная матывацыя, каб пачытаць твор цалкам. А ўсяго ў мастацкім зборы ў познаньскай галерэі 140 партрэтаў знакамітых людзей з іх крылатымі выразамі.

Я запыталася: а як наконт беларускіх творцаў? На жаль, пакуль ніхто з нашых землякоў у гэты ганаровы шэраг не трапіў. Хаця... Адам Міцкевіч жа ёсць! Можа, з'явіцца і іншыя выбітныя беларусы. Мы ж добрыя суседзі. Дарэчы, нашы госці наведалі Беларусь упершыню і ім вельмі спадабаўся Мінск.

Людміла СЯЛІЦКАЯ.